

आ.व. २०७५।७६ को ज्वेट वक्तव्यः

आदरणीय नगर सभा अध्यक्ष तथा सदस्य ज्यूहरु ।

फुडलिङ नगरपालिकाको उप-प्रमुखको हैसियतले म यस नगरपालिकाको तेस्रो नगरसभा समक्ष चालु आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को समीक्षा तथा आगामी आर्थिक वर्ष २०७५/०७६ को अनुमानित आय तथा व्ययको विवरण प्रस्तुत गर्न पाउँदा अत्यन्तै गौरवान्वित भएको छु।

यस अवसरमा नेपालको राजनीतिक परिवर्तनका लागि जीवन उत्सर्ग गर्नु हुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात सहीदहरु प्रति हार्दिक श्रद्धान्जली व्यक्त गर्न चाहन्छु । राष्ट्रियता, लोकतन्त्र, स्वाधिनता, सामाजिक न्याय, समानता र समृद्धिको लागि संघर्ष गर्नु हुने महान नेपाली नागरिक र त्यसको सवल नेतृत्व गर्नु हुने नेपाली राजनीतिका शिखर व्यक्तित्वहरु प्रति हार्दिक सम्मान प्रकट गर्न चाहन्छु।

संविधान कार्यान्वयनका क्रममा तीनै तहका निर्वाचन सम्पन्न भएपछि देश अब राजनीतिक संक्रमणबाट क्रमशः आर्थिक समृद्धि तर्फ उन्मुख भएको सन्दर्भमा फुडलिङ नगरको समग्र विकास र समृद्धिका लागि गत बर्ष पेश भएको नीति, कार्यक्रम तथा विनियोजित बजेटको समीक्षा गर्दै आगामी आ. व. ०७५/७६ को लागि प्रस्तावित बजेट तेस्रो नगरसभाबाट पारित गरी सुशासन र समृद्धिको महानयात्रा तय गर्ने क्रममा हामी जुटिरहेका छौं।

संवैधानिक रुपमा स्थानीय सरकारको हैसियत प्राप्त यस नगर कार्यपालिकाले मिति २०७४ श्रावण १६ र १७ गतेको प्रथम नगरसभाबाट कुल रु ३६ करोड २७ लाख ६२ हजारको पहिलो नीति, कार्यक्रम तथा वजेट पारित गरि कार्यान्वयन गरि रहेकै अवस्थामा पुनः चैत्र २ गते सम्पन्न दोस्रो नगर

सभावाट कुल रु.३५ करोड ६८ लाख २ हजारको संशोधन सहितको नीति वजेट तथा कार्यक्रम पारित गरि कार्यान्वयन भइरहेको अवस्था सबै नगर सभाको सदस्य ज्यूहरुलाइ विदितै छ । चालु आर्थिक वर्षको समिक्षा अवधि सम्ममा संशोधित शर्सत अनुदान तर्फको कुल रकम रु. १७ करोड ९८ लाख ३ हजार साविकको समानिकरण अनुदान रु. १९ करोड ५३ लाख ६१ हजार नेपाल पर्यटन बोर्डवाट विभिन्न कार्यक्रम वापत प्राप्त रु. २४ लाख, प्रदेश सरकारवाट विभिन्न कार्यक्रम वापत प्राप्त रु. १३ लाख, एलजिसिडिपि कार्यक्रमवाट प्राप्त रु. १४ लाख १३ हजार र आन्तरिक आय वाट हालसम्म संकलित रु. ७३ लाख गरि संशोधित कुल यथार्थ वजेट रु. ३८ करोड ७५ लाख ७७ हजार हुन आउँछ । त्यसै गरि पुँजीगत खर्च तर्फ पनि संशोधित अनुमान रु. १५ करोड २४ लाख ४५ हजार ५ सय र चालु खर्च तर्फको संशोधित अनुमान रु. २३ करोड ५१ लाख ३१ हजार ५ सय हुन जान्छ ।

समिक्षा अवधि सम्मको कुल वास्तविक चालु खर्च रु. २० करोड ९१ लाख २४ लाख १ सय ९ रुपैया हुन गइ ८७ दशमलव ४५ प्रतिशतको प्रगति देखिन्छ । त्यसै गरि कुल यथार्थ पुँजीगत खर्च तर्फरु ११ करोड ९९ लाख ५८ हजार ७ सय ७५ रुपैया खर्च हुन गइ ७८ दशमलव ६८ प्रतिशत को प्रगति देखिन्छ । समग्र स्रोत परिचालन तर्फ रु. ३२ करोड ९० लाख ८२ हजार ८ सय १४ रुपैया खर्च भइ ८४ दशमलव ९० प्रतिशत को प्रगति हुन आउँछ । आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा माथि उल्लेखित सबै सूचकहरुमा सकारात्मक परिवर्तन हुने निश्चित छ ।

त्यसै गरि आन्तरिक आय तर्फ समिक्षा अवधिसम्ममा रु. ७३ लाख संकलन गर्न सफल भएका छौ । जुन गत आ. व. को वास्तविक संकलन भन्दा ११ प्रतिशतले बढी हुन आँउछ । चालु आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा यो अंक अझ बढने निश्चित छ ।

अव म पहिलो नगरसभावाट स्विकृत तथा दोस्रो नगरसभावाट संशोधित नीति, कार्यक्रम तथा बजेट कार्यन्वयनका शिलशिलामा हामीले अवलम्बन तथा कार्यन्वयन गरेका नीतिगत व्यवस्थाहरुको समिक्षा यस सभा समक्ष पेश गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

संघीय शासन प्रणाली अतर्गत स्थानीय सरकारको रूपमा जन निर्वाचित प्रतिनिधिको हैसियतमा हामीले पहिलो पटक नीति, बजेट तथा कार्यक्रम सार्वजनिक गरि कार्यन्वयन गरेको पनि एक वर्ष हुन लागेको छ । एक वर्षकै दौरानमा पनि केहि आशा लाग्दो गतिमा विकास निर्माणको कार्यहरु अघि बढि रहेका छन । संस्थागत क्षमताको कमी, जनशक्तिको अभाव, अनुभवको कमी जस्ता चुनौती र जनताले स्थानीय सरकार प्रति गरेका ठुलो आशा र भरोसा विच सन्तुलन ल्याउन चालु आ. व. मा अवलम्बन गरिएका नीति तथा कार्यक्रमहरु प्रभावकारी नै भएको विश्वास लिन सकिन्छ ।

आदरणीय नगर सभाका अध्यक्ष तथा सदस्यज्यूहरु ।

* अव म विषय क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रमको समिक्षा पेश गर्न चाहन्छु

(क) आर्थिक क्षेत्र:- यस नगरपालिका क्षेत्रको कृषी, पर्यटन, उधोग, वाणिज्य, सहकारी, वित्तिय जस्ता आर्थिक विकासका पक्षहरुको प्रवर्द्धनमा चालु आर्थिक वर्षमा लिइएका नीतिहरु संतोषजनक नै रहेका छन । यस अवधिमा कृषि तर्फ व्यवसायिक विकासका लागि केहि नयाँ पकेट तथा व्लकहरुको निर्माण भएका छन । साना सिंचाइ योजनाहरुको कार्यन्वयन मार्फत सिंचाइ सुविधामा विस्तार भएको छ । व्यवसायिक पुश पालनमा जोड दिन नियमित उपचार सेवा, कृत्रिम गर्भाधान सेवा, गोठ सुधार पशु

स्वास्थ्य तथा वाँझोपन निवारण शिविर, तालिम, मासु व्यवसाय प्रवर्द्धन, पारिवारिक पोषण सुधारका लागि स्थानीय कुखुरा उत्पादनमा जोड दिइएको छ । लोक मार्ग लक्षित पशु विकास कार्यक्रम, खर्क सुधार कार्यक्रम जस्ता कार्यक्रमहरु कार्यन्वयन भइ अपेक्षित उपलव्धी हासिल भएको छ । धार्मिक पर्यटन प्रवर्द्धनका सन्दर्भमा पाथिभरा मन्दिरमा दर्शन गर्न आउने दर्शनार्थीहरुको सहजताका लागि मन्दिर पुजा स्थलमा दर्शनार्थी मैत्री अस्थायी संरचना निर्माण गरिएको छ भने काफ्ले पाटी क्षेत्रमा सुविधायुक्त सार्वजनिक शौचालय निर्माणको कार्य पनि चालु आ. व. मै सम्पन्न हुने गरि प्रगति भइरहेको छ । दर्शनार्थीहरुलाइ लक्षित गरि सुकेटार एरियामा पनि सार्वजनिक शौचालय निर्माण कार्य सम्पन्न भइ सकेको छ । तोकमे डाँडा सुकेटार पदमार्ग निर्माणको कार्यलाइ पनि प्राथमिकता दिइएको छ । नगर क्षेत्रमा स्थापित वित्तीय क्षेत्रहरु संग स्थानीय सरकारको संबन्ध विस्तार हुने क्रममा रहेको छ । चालु आ.व.वाटै सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणमा नीजि क्षेत्रका बैकहरुसंग सहकार्यको थालनी गरि सकिएको छ ।

(ख) सामाजिक क्षेत्र:- यस नगर क्षेत्रमा रहेका विद्यालयहरु मार्फत गुणस्तरिय शिक्षाको प्रत्याभुति गर्ने कार्यमा नगरपालिका प्रतिबद्ध छ । विभिन्न लक्षित कार्यक्रम खास गरि बालबालिका लक्षित कार्यक्रम अन्तर्गतका कार्यहरु विद्यालयहरुमा संचालन भइ केहि भौतिक पुर्वाधारहरु निर्माणमा सहयोग पुगेको छ । शैक्षिक सामग्रीको उपलव्धता तथा बालमैत्री वातावरण निर्माणमा उल्लेख्य प्रगति भएको छ । पाठ्यपुस्तक तथा विद्यालयका विभिन्न शिर्षका अनुदानहरु समयमा नै उपलव्ध गराइएको छ । चालु आ. व. मा विद्यार्थीहरुको हातमा समयमा नै पुस्तक पुगेको अवस्था छ । नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेका अस्पताल, स्वास्थ्य चौकी, शहरी स्वास्थ्य केन्द्र, सामुदायिक स्वास्थ्य संस्था, खोप केन्द्रहरुको सेवा विस्तारमा सुधार भएको छ । औषधी तथा उपकरणहरुको आपूर्तीमा केहि

थप स्रोत प्रवाहित भएका छन । चालु आ. व. मा केहि खोप केन्द्रहरुको स्थापना भइ खोपको दिगोपना सुनिश्चित हुन बल मिलेको छ । मातृ सुरक्षा कार्यक्रमका लागि विनियोजित बजेट को कमीले उत्पन्न समस्या समाधानका लागि गरिएका प्रयत्नहरु आंशिक रूपमा सफल भएका छन । महिला, बालबालिका, आदिवासी जनजाती, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्ग, दलित लगायतका समुदायको उत्थान र प्रगतिका लागि उल्लेख्य कार्यक्रमहरु संचालन भइ समावेशी विकासमा योगदान पुगेको विश्वास लिन सकिन्छ । खण्डित तथ्याङ्कको अभावमा परिमाणात्मक प्रगतिको समिक्षा गर्न सकिएको छैन ।

(ग) पुर्वाधार क्षेत्र:- चालु आ.व.मा नगरको बजेटको ठुलो हिस्सा पुर्वाधारमा लगानी भइ यातायात पहुँचमा उल्लेख्य सुधार भएको छ । विकट भुगोल, छरिएको वस्ती, सार्वजनिक सुविधामा पहुच विस्तार तथा स्थानीय उत्पादनको बजारीकरणका लागि पनि सडक तथा पुलहरुको विस्तार अति नै आवश्यक भएको सन्दर्भमा यस क्षेत्रमा उल्लेख्य प्रगति भएको अवस्था छ । विद्युतीय पोलहरुको उपलब्धता बढाइएको कारण वडा नं १० का केहि वस्तीहरुको ग्रामिण विद्युतिकरणमा सहयोग पुगेको छ । साना तथा लघु जल विद्युत परियोजनाहरुको पुर्वाधार निर्माणमा समेत नगरपालिकाको योगदान रहेको छ । चालु आर्थिक बर्षमा सहकरी क्षेत्र पनि नगरमा हस्तान्तरण हुन गएको कारण यस क्षेत्रका विकासमा नगर बढी जिम्मेवार तथा जवाफदेहि बन्नु पर्ने वातावरण निर्माण भएको छ । सुरक्षित तथा व्यवस्थित शहरी विकासमा जोड दिन नक्शा पास तथा अभिलेखिकरणलाइ तिब्रता दिने नीतिगत व्यवस्थामा आशा लाग्दो सफलता मिलेको छ ।

(घ) वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन:- विकास संगै हुने वन जंगलको विनास रोक्न समन्वयमा जोड दिइएको छ । कतिपय संवेदनशिल क्षेत्रहरुमा तारजाली वितरण गरि भुक्षय रोकथामका प्रयासहरु भएका छन ।

तारजालीको न्यूनतम नगर स्तरीय स्टक रहने व्यवस्था मिलाइएको छ । वडा नं १० र ११ मा बाहेक अन्य वडाहरूमा सडक ट्रयाक खोल्नु पर्ने बाध्यताको क्रमश अन्त्य हुदै गैरहेको छ । यो नगरपालिका विपद जोखिम संवेदनशिल रहेको कारण आकस्मिक राहत व्यवस्थापनका लागि न्यूनतम रु. ६ लाख राशीको विपद कोष खडा गरि कार्य हुदै आएको छ । जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिको संस्थागत क्षमता विकासका लागि लजिष्टिक सहयोग उपलब्ध गराइएको छ । शसस्त्र प्रहरीसंगको सहकार्यमा नगरपालिकाको दमकल संचालनको व्यवस्था मिलाइएको छ । तत्कालै स्काभेटर प्रयोग गरि अवरुद्ध सडक सुचारु गरि आवत जावत तथा जन जीवनलाइ सामान्यिकरण गर्ने कार्यमा सफलता मिलेको छ । आफ्नै नर्सरीको स्थापना गरि विभिन्न जातका विरुवाको उत्पादन तथा वितरण मार्फत हरित नगर निर्माणको कार्य अघि वढाइएको छ ।

(ड) संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन:- संस्थागत सुशासन, क्षमता विकास तथा सेवा प्रवाह सुधारका लागि अवलम्बन गरिएको नीतिहरू प्रभावकारी देखिएका छन । वर्षातको मौसमका कारण विकास कार्यमा गुणस्तरियता कायम गर्न नसकिने हुदा नियन्त्रणका लागि समय सीमा तोक्ने नीति अत्यन्त उपयोगी भएको महसुस गरिएको छ । कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधिहरूको क्षमता विकासका लागि भएको तालिमहरू प्रभावी देखिएका छन । पारदर्शिता तथा जवाफदेहिता अभिवृद्धिका लागि विकास गरि प्रयोगमा ल्याइएको मोवाइल एप्स, डिजिटल वडापत्र, सामाजिक संजालको प्रयोग, अप डेटेड वेब साइट, ग्रुप एसएमएस, इ-एटेन्डेन्सको प्रयोग जस्ता प्रयासहरू यस क्षेत्र मै नमुना छन । सेवाग्राहीलाइ प्राथमिकताका साथ निस्पक्ष सेवा प्रवाह सुनिश्चित गर्न परिक्षणको रूपमा क्यू म्यानेजमेन्ट प्रविधि प्रयोगमा ल्याइएको छ । सामाजिक सुरक्षा भत्ता वैकिङ्ग प्रणाली मार्फत वितरण गर्ने गरि अवलम्बन गरिएका नीतिहरूले

शुसासन कायम गर्ने दिशामा उल्लेख्य सुधार ल्याएको छ । स्व-प्रकाशनको थालनी मार्फत नागरिकहरुको सूचनाको हकको सम्मान तथा प्रवर्द्धनमा योगदान मिलेको छ । सूचना प्रविधि अधिकृत को व्यवस्था मार्फत प्रविधिको उपयोग मा जोड दिइएको तथा नगर प्रवक्ताको व्यवस्था मार्फत नगरका सम्पूर्ण निर्णयहरु सार्वजनिकिकरण गर्ने पद्धतिको अभ्यास गरिएको छ ।

खण्ड २-अगामी आ.व.२०७५/७६ को नीति, बजेट तथा कार्यक्रम

२.१ सोच, लक्ष्य, उद्देश्य र अपेक्षित उपलब्धी

राष्ट्रले अंगिकार गरेको समृद्ध नेपाल र सुखी नेपालीको दिर्घकालिन लक्ष्य, सन २०३० सम्ममा नेपाललाई मध्यम आय भएको मुलुकमा पुर्याउने लक्ष्य, सन २०३० सम्ममा दिगो विकास हासिल गर्ने विश्वव्यापी लक्ष्यहरु हासिल गर्ने राष्ट्रिय प्रतिवद्धतालाई मुर्त रुप दिनु स्थानीय सरकारको पनि प्रमुख जिम्मेवारी हुने भएकाले उपयुक्त स्थानीय नीति तथा कार्यक्रम मार्फत राष्ट्रिय लक्ष्य तथा प्रतिवद्धता प्राप्तीमा सघाउ पुर्याउँदै यस नगरपालिकालाई पनि समृद्ध नगर र सुखी नागरिक बनाउने दिर्घकालिन सोच र लक्ष्यका साथ अगामी नीति, बजेट तथा कार्यक्रम प्रस्ताव गरिएको छ ।

२.२ वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा अवलम्बन गरिएका प्रमुख नीति तथा कार्यक्रम

२.२.१ समग्र नीति तथा आधारहरु:-आधारभूत कृषि तथा पशुजन्य उत्पादनमा नगरलाई आत्मनिर्भर बनाउने, शिक्षा,स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाइ जस्ता सामाजिक सेवाहरुको गुणस्तर अभिवृद्धि तथा पहुँच सुधार मार्फत मानव विकासमा योगदान पुर्याउने, साना तथा लघु उद्घम विकास मार्फत नगरवासीहरुको श्रम सीप पुजीको परिचालन गरि आर्थिक समृद्धि हासिल गर्ने , वातावरणमैत्री तथा गुणस्तरीय सडक संजालको निर्माण तथा स्तरोन्ती मार्फत स्थानीय उत्पादनलाई स्थानीय बजारसंग जोडने तथा पहुच विस्तार गरिने छ । पर्यटकीय गन्तव्यहरुको विकास, विस्तार तथा प्रवर्द्धन गरी प्राकृतिक, धार्मीक एवं सास्कृतिक पर्यटन मार्फत

यस क्षेत्रको समृद्धि हासिल गर्ने दिर्घकालिन सोचाइको जगमा अगामी आ.व. ०७५/७६ को लागि प्रस्तावित नीति तथा कार्यक्रमहरु आधारित रहेकाछन ।

२.२.२ क्षेत्रगत नीति तथा आधारहरु

(क) आर्थिक क्षेत्र:-

अधिकांस फुडलिड नगरवासीको परम्परागत पेशा कृषि भएकाले यसलाइ निर्वाहमुखीबाट व्यवसायिक बनाउदै लैजाने, परम्परागत श्रम र सीपको उपयोग गर्दै आधुनिक उपकरण र प्रविधि अपनाउने, कृषि प्रसार तथा प्राविधिकहरुको सेवालाइ कृषकको पहुँचमा पुर्याउने नीति अपनाइने छ । नगरलाइ क्रमशः तरकारी र फलफुलमा आत्मनिर्भर बनाउन स्थानीय कृषक समुहहरुको अगुवाइमा **तरकारी फलफुलको पकेट तथा ब्लकहरुको लागि अनुदानको व्यवस्था गरी निरन्तरता र विस्तार गरिने छ । आफ्नो लागी आफ्नै चिया** भन्ने नीति अवलम्बन गरी सबै नगर बासीहरुलाइ चिया रोपनका लागि प्रोत्साहन गर्न निशुल्क चियाको विरुवा वितरण गरिने छ ।

नगरलाइ अण्डा, मासु तथा दुग्ध पदार्थमा आत्मनिर्भरता हासिल गर्ने लागत सहभागिताको आधारमा अनुदानको व्यवस्था गरिने छ । यस कार्यक्रम अन्तरगत वडा नं ४ र ५ मा मासुजन्य तथा डेरीजन्य पदार्थको भण्डारण, वजारिकरणमा जोड दिइने छ भने अन्य वडाहरुमा व्यवसायिक पशुपालनमा प्रोत्साहन गर्न उन्नत जातका पशुहरु वितरण, नश्ल सुधार, घाँस विकास, खर्क सुधार जस्ता कार्यक्रमहरु संचालन गरिने छ ।

अर्थतन्त्रको खम्बाको रुपमा रहेको सहकारीहरुको अभिलेखिकरण, प्रवर्द्धन तथा नियमनमा जोड दिइने छ, हालको अवस्थाको समिक्षा गरि प्रत्येक वडा मा कम्तीमा पनि एउटा वचत तथा रिण सहकारी संस्था रहने गरि नागरिकहरुमा वित्तिय पहुच विस्तार गरिने छ, साथै वित्तिय साक्षरतामा जोड दिइने छ ।

सरोकारवालाहरु सँगको सहकार्यमा पाथीभरा क्षेत्रलाइ धार्मिक पर्यटनको रूपमा विकास गर्ने नीति लिइने छ । जस अन्तरगत निजि क्षेत्रको लगानीमा चालु आ व मा पाथीभरा केबलकारको निर्माणकार्यका लागि अनुमती प्रदान गरि सकिएको हुदा आगामी वर्ष देखि निर्माण कार्य प्रारम्भ हुनेछ । संभाव्यताका आधारमा रेड पाण्डा संरक्षण क्षेत्रको रूपमा विकास गर्न सामुदायिक वन एवं गैर सरकारी क्षेत्रलाइ प्रस्ताव गरी अध्ययन गरिने छ ।

(ख) सामाजिक क्षेत्र:- बालबालिकाहरुलाइ धुलो रहित स्वच्छ एवं वातावरणमा शिक्षा हासिल गर्ने वातावरण तयार गर्न विद्यालयहरुमा पुर्वाधार निर्माणका कार्यहरुलाइ निरन्तरता दिइने छ । प्रत्येक बालबालिकाले शुद्ध पिउने पानीको व्यवस्थाका लागि आगामी वर्ष देखि विद्यालयहरुमा स्वच्छ पिउने पानीको व्यवस्थाका लागि कार्यारम्भ गरिने छ । विद्यालयहरुलाइ मर्ज गरिने तथा विद्यार्थी संख्याका आधारमा दरवन्दी मिलानको प्रकृया अघि वढाइने छ ।

स्वास्थ्य चौकीहरुमा औषधि अभाव हुन नदिन नगर स्तरीय बजेटवाट समेत आपुर्ती गर्ने र औषधीको आपुर्तीका लागि आर्थिक वर्षको शुरुमा नै खरिद प्रकृया अगाडी बढाइ औषधिको अभाव नहुने व्यवस्था मिलाइने छ । न्यूनतम चिकित्सकीय उपकरणहरुको अभावमा स्वास्थ्य सेवा प्रभाव नहोस भन्ने उद्देश्यले त्यस्ता स्वास्थ्य चौकीहरुमा न्यूनतम चिकित्सकीय उपकरणहरुको आपुर्ती हुने व्यवस्था मिलाइने छ ।

नगर क्षेत्रमा शुद्ध पिउने पानीको सेवा विस्तारका लागि खानेपानी तथा सरसफाइ संवन्धि नगरको बजेटले मात्र संभव नहुने हुदा संघ र प्रदेशमा समेत समन्वय गरी बृहत खानेपानी योजना संचालनमा ल्याइने छ ।

स्वास्थ्य सेवामा पहुच पुर्याउने उद्देश्यले महिला, दलित, जेष्ठ नागरिक, बालबालिकाहरुका लागि घुस्ति शिबिर मार्फत निशुल्क उपचारको व्यवस्था मिलाइने छ ।

बहुजाती एवं संस्कृतिको संरक्षण एवं प्रबर्द्धनका लागि एकिकृत रूपमा विकास गर्ने उद्देश्यले आगामी वर्ष देखि कार्यारम्भ गरिने छ ।

महिला बिकास सम्बन्धी सीप बिकास, क्षमता बिकास जस्ता कार्यक्रमहरुलाइ निरन्तरता दिइने छ

यस नगरपालिका क्षेत्रमा कार्यक्रम संचालन गर्ने गैसस क्षेत्रको वजेट तथा कार्यक्रम समेत नगरको नीति, वजेट तथा कार्यक्रमको दस्तावेजमा समावेश गर्ने कार्यको थालनि गरिने छ । यसवाट गैससको वजेट तथा कार्यक्रमहरु पनि आवश्यकताको आधारमा समन्वयगरी **पारदर्शी** रुपमा कार्यक्रम संचालन हुने विश्वास लिएको छ ।

(ग)पुर्वाधार क्षेत्र:- पुर्वाधार निर्माणका कार्यहरु द्रुत गतिमा भइ रहेको छ । तर दिगो हुन नसकिरहेको अवस्थामा अगामी **आर्थिक** वर्ष देखी अनुभुति हुने खालका ठोस योजनाहरु संचालन गर्ने नीति अबलम्बन गरिनेछ । वडाहरुले छानेका मुख्य सडकहरुमा बाह्रै महिना यातायात संचालन हुने गरी सडकहरुको स्तरोन्नती कार्य गरिने छ भने नगरपालिका भित्र **निर्माणाधिन** बसपार्क **अगामी** वर्ष सम्पन्न गरी संचालनमा ल्याइने छ । नयाँ भौतिक पुर्वाधार निर्माण गर्नु भन्दा सम्पन्न भइसकेकालाई मर्मत सुधार तथा स्तरोन्नतीमा जोड दिइने छ । सडक, पुल निर्माण एवं विद्युतिकरणलाइ प्राथमिकता दिइ कार्यक्रम संचालन गरिने छ । कमागत योजनाहरु संचान गर्ने कार्यलाइ निरुत्साहित गर्ने नीति लिइएको छ ।

(घ) वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन- वातावरणमैत्री पुर्वाधार नगर विकासको आधार लाइ मुल मन्त्रको रुपमा अधि वढाइने छ । पुर्वाधार निर्माण गर्दा वायो इन्जिनियरिड पद्धतिमा जोड दिइने छ । लगत इष्टिमेट मै वायो इन्जिनियरिड कार्य समावेश गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ । नगरको फोहोर व्यवस्थापनलाइ नगरवासी कै सहयोग र सहभागितामा निरन्तर संचालन गरिने छ । नगर टोलवासीको सहभागिता हुने गरी नगरको मूख्य सहर भित्रका प्रत्येक घरमा गमला राखी उपयुक्त विरुवा रोप्नका लागि प्रोत्साहन गरिने छ । वातावरण मैत्री घर, टोल, वडा हुदै सिंगो नगरलाइ नै वातावरणमैत्री नगर बनाउन पहल गरिने छ ।

साथै सौर्य उर्जा जडान तथा विद्युति करणलाइ निरन्तरता दिइने छ साथै नगरको शौन्दर्य एवं मनोरञ्जनका लागि संघ एवं प्रदेशको समन्वयमा आगामी वर्ष देखी उपयुक्त स्थानमा एक शहिद पार्क निर्माण कार्यको थालनी गरिने छ ।

दिगो बिकास एवं विपद् पूर्व तयारीका लागि वातावरणीय सचेतनाका कार्यक्रमहरु संचालन गरिने छ । विपद् व्यवस्थापन संबन्धी विधेयक चालु आ.व भित्र नै पारित गरि नगर तथा वडा गत संरचना तयार गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ । राहत वितरण कोषलाइ निरन्तरता दिइने छ ।

(ड) संस्थागत बिकास, सेवा प्रवाह र सुशासन:- सेवा प्रवाहको अवस्थालाइ चुस्त दुरुस्त बनाउन संगठन संरचनाको पुनराबलोकन गरिने छ । कार्यपालिकाको अभिलेख व्यवस्थापनलाइ प्रविधिमा आधारित बनाइने कार्यको थालनी गरिने छ ।

सामाजिक सुरक्षा भत्तालाइ सत प्रतिशत वैकिड प्रणालीमा लैजान क्रमश विस्तार गर्दै लगिने छ । चालु आ व बाट शुरुवात गरिएको एकल पूरुषलाइ प्रदान गरिने भत्तालाइ निरन्तरता दिइने छ । व्यक्तिगत घटना दर्ता कार्यलाइ व्यवस्थित गर्न अभिलेखीकरण र प्रतिबेदनलाइ चुस्त दुरुस्त गरिने छ । नगरसभा र नगरकार्यपालिकाका निर्णयहरुलाइ सुरक्षित र सहज उपलब्धताका लागि डिजिटलाजेशन गरि सुरक्षित अभिलेखिकरण गरिने छ ।

कार्यालयका कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधिलाइ प्रविधिमैत्री आवश्यक भएकोले प्रविधि सम्बन्धी तालिमको व्यवस्था मिलाइने छ । विद्युतीय हाजिरी मार्फत कर्मचारीको गैर उपस्थिति नियन्त्रण गरिने छ ।

नगरपालिकाले संचालन गर्ने कामहरुलाइ पारदर्शी र सर्वसाधारणको पहुचमा बढी गर्ने उद्देश्यले वेव साइट, डिजिटल वडापत्र, मोवाइल एप्सलाइ नियमित अद्यावधिक संचालनलाइ निरन्तरता दिइने छ । सूचनाको पहुचलाइ बिस्तार गर्न कार्यलय परिसरलाइ फि वाइफाइ जोन बनाइने छ । सेवा प्रवाहलाइ प्रभावकारी एवं निशपक्ष रुपमा संचालन गर्न टोकनमा आधारित सेवा प्रवाह लागु गरिने छ ।

२.४ अनुमानित व्यय र स्रोत व्यवस्थापन:-

आदरणीय नगर सभा अध्यक्ष तथा सदस्य ज्यूहरू ।

अव म अगामी आर्थिक वर्ष २०७५/७६ का लागि प्रस्ताव गरिएका नीति तथा कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्न आवश्यक स्रोत परिचालनका लागि गरिएको प्रवन्ध यस सभामा पेश गर्ने अनुमति चाहन्छु । अगामी आ. व. मा कुल रु. ४९ करोड ८६ लाख ६ हजार ४ सय रुपैया खर्च हुने गरि बजेट प्रस्ताव गरेको छु जसमा चालु खर्च तर्फ कुल रु. ३२ करोड ६७ लाख ४५ हजार ४ सय रुपैया अर्थात् ६५ दशमलव ५३ प्रतिशत र पुँजीगत तर्फ कुल रु. १७ करोड १८ लाख ६१ हजार अर्थात् ३४ दशमलव ४७ प्रतिशत हुने अनुमान गरेको छु । सामाजिक सुरक्षा भत्ता र सशर्त अनुदानको ठुलो रकम चालु खर्च तर्फ समावेश गरिएकोले रकम र प्रतिशत बढन गएको छ ।

प्रस्तावित नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि आवश्यक खर्च व्यहोर्ने स्रोतहरूमा संघिय सरकारको समानिकरण अनुदान तर्फबाट रु. १५ करोड ८३ लाख, प्रदेश सरकारको समानिकरण अनुदान तर्फबाट रु. ३५ लाख ९८ हजार, संघिय सरकार अनुदान राजश्व वाँडफाँड तर्फबाट वाट रु. ६ करोड ५४ लाख ५४ हजार, प्रदेश सरकार राजश्व वाँडफाँड तर्फबाट रु. ८० लाख १६ हजार, संघिय सरकार तर्फको सशर्त अनुदानबाट रु. २० करोड १८ लाख प्रदेश सरकार तर्फको सशर्त अनुदानबाट रु १ करोड, सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमबाट रु. ३ करोड ६९ लाख ३८ हजार ४ सय, आन्तरिक स्रोत परिचालनबाट रु. ८० लाख, र अ.ल्या.भइ आउने नगद मौज्जातबाट रु. ६५ लाख व्यहोर्ने अनुमान गरेको छु ।

नगरपालिकासंग समन्वय र सहकार्यमा रहेका करिव १३ वटा गैससहरु मार्फत अगामी आ. व. मा कुल रु. ७ करोड ७१ लाख ३४ हजार ३ सय ३२ रुपैया परिचालन हुने भएको अवस्था नगरसभामा जानकारी गराउन चाहन्छु ।

प्रस्तावित कुल रकम मध्ये कर्मचारी र जन प्रतिनिधिहरुको पारिश्रमिक तथा सुविधा तर्फ रु. ४ करोड ७१ लाख २४ हजार, कार्यालय संचालन तथा व्यवस्थापन तर्फ रु. २ करोड ७० लाख ३२ हजार, सम्पत्ति सिर्जना पुँजीगत तर्फ रु. ९९ लाख विनियोजन गरेको छु । त्यसै गरि वडा कार्यालयको प्रशासनिक खर्च तर्फ रु. ३८ लाख ५० हजार, विषयगत कार्यक्रम तर्फ रु. १ करोड १९ लाख, लक्षित कार्यक्रम तर्फ रु. १ करोड, वडागत विकास बजेट तर्फ रु. ६ करोड ४१ लाख, नगर स्तरीय साना पुजिगत कार्यक्रम तर्फ रु. १ करोड र नगर स्तरीय महत्वपुर्ण योजना तथा कार्यक्रम तर्फ रु. ४ करोड ५९ लाख ६१ हजार विनियोजन गरेको छु । त्यसै गरि प्रदेश र संघीय सरकारसंग कार्यक्रमगत साझेदारी गर्ने गरि रणनितिक महत्वका योजनाहरु संचालन गर्न अहिलेलाइ समपुरक कोषमा रहने गरि रु २ करोड छुट्याएको छु ।

समग्रमा, अगामी आर्थिक वर्ष ०७५/७६ का लागि प्रस्तावित कुल स्रोत परिचालनमा चालु खर्च तर्फ रु. ३२ करोड ६७ लाख ४५ हजार ४ सय रुपैया र विकास (पुँजिगत) खर्च तर्फ रु. १७ करोड १८ लाख ६१ हजार गरि कुल रु. ४९ करोड ८६ लाख ६ हजार ४ सय को नीति बजेट तथा कार्यक्रम प्रस्ताव गरेको छु ।

प्रस्तावित नीति बजेट तथा कार्यक्रम कार्यन्वयनका लागि आर्थिक विधेयक २०७५ र विनियोजन विधेयक २०७५ यसै साथ सभामा पेश गरेको छु ।

अन्त्यमा,

प्रस्तुत आर्थिक बर्ष ०७५/७६ को बजेट तर्जुमा गर्ने प्रक्रियामा प्रत्यक्ष तथा परोक्षरूपमा सहयोग पुरयाउनु हुने नगरप्रमुखज्यू, कार्यपालिका सदस्यज्यूहरू, नगरसभा सदस्यज्यूहरू, विज्ञज्यूहरू, राजनितिक दलका प्रमुख एवं प्रतिनिधिज्यूहरू, निजी क्षेत्र लगायत नगरबासी दाजुभाई तथा दिदीबहिनीहरू एवम् अहोरात्र खटिने राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरूलाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

धन्यवाद ।

प्रस्तुत गर्ने

उप-प्रमुख बम बहादुर भट्टराई

फुडलिड नगरपालिका,

ताप्लेजुङ

मिति:- २०७५ असार २४ गते